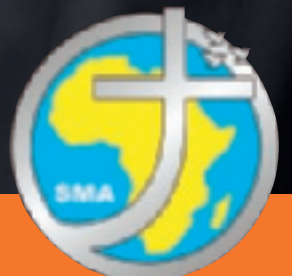

Onze Krant

61e jaargang | nummer 192 | Voorjaar 2024

Fabian Gbortsu
Bruggen bouwen

Afrikahuis
Ontmoetingsplek

Colofon

Onze Krant

61e jaargang, nr 192, VOORJAAR 2024
Contactblad van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën in Nederland. Onze Krant verschijnt driemaal per jaar gratis voor leden, vrienden, bekenden en weldoeners van de S.M.A.

Abonnementen

Een gratis abonnement kan ingaan op elk gewenst moment. Stuur een bericht naar:
Abonnementenafdeling Onze Krant
Antwoordnummer 50101,
6367 XV Cadier en Keer
email: fondswerving@sma-nederland.nl

Bijdrage

Een vrijwillige bijdrage als tegemoetkoming in de productiekosten van Onze Krant is van harte welkom op rekeningnummer NL 39 RABO 0131 8351 57 ten name van Sociëteit Afrikaanse Missiën, Rabobank Cadier en Keer, onder vermelding van: Onze Krant.

Redactieraad

Matheu Bemelmans (hoofdredacteur),
Ambro Bakker S.M.A.

Redactieadres:

Frans Erenslaan 1, 6371 GR Landgraaf

Foto's:

Archief S.M.A. Matheu Bemelmans en anderen.

Omslagfoto:

Pater Fabian Gbortsu woont sinds kort in het Missiehuis in Cadier en Keer.

Lay-out en druk:

Weemen Groep BV - www.weemen.nl

Donaties

Giften voor de S.M.A. zijn welkom op
RABO: NL 64 RABO 010 999 6224
Sociëteit Afrikaanse Missiën.
ING: NL 98 ING B 0001 0231 58

ADRESSEN S.M.A.

Centraal adres S.M.A.
Missiehuis O.L.Vrouw van Lourdes
Postbus 49, 6267 ZG Cadier en Keer
Bezoekadres
Bakkerboschweg 14
6267 AJ Cadier en Keer
Tel: 06-20302200
Internet: www.sma-nederland.nl

Gevestigd op bovenstaand adres:

Provinciaal-overste
Pater Jos Pijpers S.M.A.
Tel: 043-8552928 (kantoor Cadier)
of 06-20302200
E-mail: a.j.pijpers@sma-nederland.nl
Bresillac Foundation
Email: prokuur@sma-nederland.nl
Fondswerving
Email: fondswerving@sma-nederland.nl

Gevestigd te Amsterdam:

S.M.A.
Millingenhof 158
1106 KK Amsterdam-Zuidoost
Tel: 06 - 47674516 en 06 - 42292088
E-mail: smaafrikahuis@gmail.com

Inhoud

6

Bidden

wat is bidden eigenlijk en wie doet het nog?

8

Afrikahuis

Na 13 jaar heeft de S.M.A. weer een eigen Afrikahuis in Amsterdam.

12

Bruggenbouwer

Pater Fabian Gbortsu bereidt doorstart S.M.A. in Cadier en Keer voor.

En verder

- 3** Voorwoord
- 4** S.M.A.-nieuws
 - Openluchtmis bij Lourdesgrot
 - Bijeenkomst lekenmissionarissen
 - Studente schreef boek over missionaire projecten
 - 75-jarig jubileum zuster Paula Maria
 - Wie Wat Waar
- 10** Valentin Fadegnon S.M.A. nieuwe priester
Franstalige gemeenschap in Amsterdam
- 11** Terugblik
- 14** Boekenkast
- 15** Varia
 - Puzzel (*Sanders Puzzelboeken*)
 - Uit de Afrikaanse keuken

Hoop

Pasen is het feest van de bevrijding. We begroeten een nieuwe toekomst. Pasen bevrijdt ons van alles wat het leven in duisternis gehuld houdt en wat geen recht doet aan een eerlijk en rechtvaardig leven. Het is ook een bevrijding van alle haat die mensen elkaar aandoen. Is dat ook niet het wonder van de verrijzenis van Christus? Dat hij door zijn lijden, sterven en zijn verrijzenis nieuwe hoop biedt voor een menswaardige toekomst voor alle mensen? Die bevrijding is in veel gemeenschappen op waardige wijze herdacht en feestelijk gevierd. Door de vele liturgische vieringen, het bijwonen van de muzikale passieverhalen of door te genieten van de opkomende natuur om ons heen.

Gedurende de vastenperiode voorafgaand aan Pasen is in veel parochies geld ingezameld voor Vastenactieprojecten, want op veel plaatsen in de wereld is het toch nog lang niet zo dat die bevrijding optimaal wordt ervaren. Zoveel mensen leven nog onder de armoedegrens. Al kunnen die projecten dat niet zomaar verhelpen, zij willen wel een bijdrage leveren om mensen elders een kans te geven zich te ontwikkelen. Belangrijk is ook dat hun kinderen de kans krijgen om zich goed op hun toekomst voor te bereiden. Maar de Vastenactie is ook bedoeld om ons ervan bewust te maken dat een eerlijke verdeling van goederen nog lang niet overal bovenaan de agenda staat. Welke bijdrage kunnen wij daaraan leveren, is dan de vraag. Niemand is verplicht om iets te geven voor het welzijn van zijn medemens, zou je zeggen. Of hebben wij misschien wel de morele plicht om die geest van samen delen in ons te laten groeien? Heel veel mensen hebben daar ook positief op geantwoord. Dat heeft de Vastenactie ons weer geleerd. Dat is bemoedigend om te ervaren.

Misschien werkt het zelfs bevrijdend voor onszelf als wij daar op positieve wijze aan deelnemen. Wij mogen dan ook zelf dat gevoel van bevrijding ervaren. Toch zijn er nog veel, zo niet te veel, mensen in onze wereld voor wie dit woord meer een droom is dan dat het als werkelijkheid wordt ervaren. Oorlog en geweld maken ons daar dichtbij en veraf maar al te zeer deelgenoot van. Meer dan ons lief is. Levens van mensen worden vernietigd en een toekomst schijnt daar nauwelijks nog denkbaar. Toch mogen wij de hoop niet verliezen, want als er geen hoop meer in ons is, hebben wij ook geen verwachtingen meer voor de toekomst. Eens zal er toch een dag komen, waarop die toekomst weer vormgegeven kan worden. Met Pasen was de hoop voor een mooie, nieuwe toekomst voor alle mensen het thema tijdens veel vieringen.

Ook wij als S.M.A. hebben zo onze hoop voor de toekomst. Eerder heeft u in Onze Krant al kennis kunnen maken met S.M.A.-confraters uit Afrika en Azië die met ons meewerken om onze missionaire idealen in eigen land waar te maken. Al enkele jaren helpen confraters uit het aartsbisdom Cape Coast in Ghana en uit andere S.M.A.-provincies in de All Saintsparochie in Amsterdam. Zij worden daarin bijgestaan door geassocieerde lekenmissionarissen. Wij zijn heel erg blij met hun aanwezigheid en dankbaar voor hun inzet en we hopen dat zij nog lang en met tevredenheid met ons mogen blijven samenwerken. Maar ook in het Missiehuis in Cadier en Keer hebben wij behoefte aan ondersteuning. Wij zijn niet de enige religieuze instelling die er zo over denkt. Andere congregaties zijn ons al voorgegaan. Ik ben eens bij hen te rade gegaan en wij zijn blij dat wij nu ook in ons Missiehuis mensen mogen verwelkomen die ons bijstaan bij onze taken voor het welzijn van de gemeenschap. In deze Lente-uitgave van Onze Krant leest u daar meer over. Wij wensen de nieuwe confraters – zowel hier in het Limburgse Heuvelland, als in Amsterdam – samen met hun Nederlandse S.M.A.-confraters een mooi verblijf in ons land toe. Wij zijn blij met hun aanwezigheid.

Namens de S.M.A. wil ik alle lezers en weldoeners wederom bedanken voor hun ondersteuning en hun samenwerking met ons. Wij wensen iedereen dat de Paasboodschap van verlossing en bevrijding ook door u allen mag worden ervaren in uw eigen leven en in het leven van anderen, onze medemens. Wij wensen u een mooie en zonnige lente toe.

A. J. (Jos) Pijpers S.M.A.
Provinciaal-overste

Openluchtmis bij Lourdesgrot

Op zondag 26 mei vindt jaarlijkse openluchtmis bij de Lourdesgrot in Cadier en Keer plaats. Kapelaan Huub Horstman van de parochie Cadier en Keer zal voorgaan. De muziek wordt net als vorig jaar verzorgd door het Afrikakoor Kimba Zabula uit Eijsden. Het koor staat onder leiding van Boaventura Gouveia uit Angola. De mis begint om 11.00 uur bij de Lourdesgrot in het park bij het Missiehuis in Cadier en Keer.

Belangstellenden kunnen misintenties opgeven. Dat kan voor deze specifieke mis bij de Lourdesgrot of voor de reguliere vieringen die door het jaar dagelijks in de huiskapel van het Missiehuis worden opgedragen. Op de achterkant van deze Onze Krant staat te lezen hoe misintenties doorgegeven kunnen worden. De opbrengst van de intenties en van alle andere giften komt ten goede aan het werk van de S.M.A. voor Afrikanen in zowel Ghana als Nederland.

Bijeenkomst **lekenmissionarissen**

De geassocieerde leden van de S.M.A. komen enkele keren per jaar bij elkaar. Begin maart vond de voorjaarsbijeenkomst plaats in het Nivon-huis De Banjaert in Wijk aan

Zee. Op de zondag was de hele groep te gast in de eucharistieviering in de All-Saintsparochie in Amsterdam Zuidoost. Tijdens die mis hebben twee leden (Colinda Janssen en Liesbeth Glas)

hun verbintenis met de S.M.A. met tien jaar verlengd. Pater Emmanuel Andoh had na de mis voor een heerlijke lunch gezorgd. ■

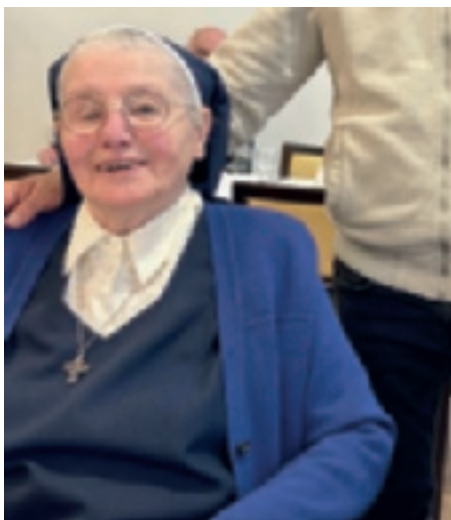

Studente schreef boek over missionaire projecten

Met een bakpack, een camera en een notitieblok trok Zoë Tjon A Ten vijf maanden door Oost-Afrika. Ze werd daarbij begeleid vanuit de S.M.A. Ze sprak met mensen in Tanzania, Malawi, Kenia en Oeganda over hun dagelijks leven. Ook bezocht ze vijf ontwikkelingsprojecten en luisterde ze naar de verhalen van missionarissen. Zoë heeft daar een boek over geschreven dat met financiële steun van de S.M.A. is uitgebracht. De boekpresentatie vond plaats op de Vrije Universiteit in Amsterdam en er waren veel jonge mensen naar haar verhaal komen luisteren. Daarmee is het missieverhaal ook onder de aandacht van een nieuwe generatie gebracht. Het boek 'Mzugnu in Afrika' is voor €45 te koop via vc@sma-nederland.nl. Een deel van de opbrengst gaat naar de projecten in het boek. ■

75-jarig jubileum zuster Paula Maria

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat zuster Paula Maria in het klooster trad bij de zusters Onze-Lieve-Vrouw van de Apostelen.

Op vrijdag 23 februari is dat in het Missiehuis in Cadier en Keer – waar zuster Paulu Maria woont – gevierd. Generale overste sr Mary Baron van de O.L.A.-zusters was er speciaal voor vanuit Rome overgekomen.

Dit was nog niet het albasten (zo heet een 75-jarig jubileum) professioneel feest van zuster Paula-Maria. Dat volgt nog. ■

Wie Wat Waar

Jubilaris 2024

70 jaar priester op 16 juli
Pieter Bootsma, Cadier en Keer

65 Jaar priester op 16 juli
Henk Zengers, Cadier en Keer

25 Jaar priester op 31 juli
Fabian Gbortsu, Cadier en Keer

Overleden

† In Poeldijk overleed op 14 november **Nico Janssen** (85). Hij was de broer van onze in 2022 overleden confrater Koos Janssen S.M.A.

† De familie Janssen moest op 26 december ook afscheid nemen van **Plonie Kester-Janssen**. Zij overleed in Eersel in de leeftijd van 89 jaar. Zij was de zuster van pater Koos Janssen.

† Op 30 november overleed in Kùlsheim in Baden Wùrtemberg (D) **Grietje Spengler-Wever** (82). Zij was de zus van pater Tamis Wever S.M.A. († 2004).

† Op 27 december overleed in Bilthoven **An Mercx** (90). Zij was de echtgenote van Jan Platvoet (voorheen missionaris in Ghana).

† Pastor **Jan te Molder** (91) overleed op 29 Februari in Arnhem. Hij was de broer en zwager van Antoon (voorheen missionaris in Ghana) en Gertie te Molder-Stijfs.

† **Petrus Bentvelzen** (91) overleed op 17 Maart in Loosdrecht. Hij was de zwager van Joop (+ 2014) en Frans Valentin (Cadier en Keer)

† Op 20 maart overleed in Muiden **Corrie Griffioen-de Groot** (93): Zij was de zus van Wim Griffioen (+ 1996).

Als ik God zeg, ben ik nog nergens

Tegenwoordig wordt er veel minder gebeden, individueel en in het gezin; en zelfs in de kerk is het aantal gebedsdiensten sterk verminderd. Vormen van gebed die tot voor kort populair waren, zijn bijna verdwenen of hebben in ieder geval veel van hun populariteit verloren. Het bidden maakt een crisis door. Vroeger konden we bidden, maar nu lijkt God zo ver van ons weg. Bijna niemand leert mij en de kinderen nog bidden. Soms hoor je zeggen: 'De mensen hebben het te goed. Er moet maar weer eens oorlog komen, dan zullen ze wel weer gaan bidden...' Maar weest u eens eerlijk: zou onze mentaliteit werkelijk zo bedroevend geworden zijn? Zijn er niet veel bewijzen van goede wil en eerlijke religieuze bewogenheid dat je eerder moet aannemen dat de crisis in het gebedsleven voortkomt uit het feit dat men twijfelt aangaande de zin en de betekenis van het bidden?

Bidden is praten met God. Als je met iemand praat dan hoor je je eigen stem, maar ook de stem van een ander. Maar God is heel anders: je hoort Hem niet, je ziet Hem niet en je krijgt geen antwoord... We spreken vaak in beelden over God, zoals wij ook de rijkste dingen van het leven in beelden proberen te vangen: in een woord, een gedicht, een dans, een spel, een echt beeld. Liefde kun je vuur noemen en haat kun je brand noemen, maar échte liefde en échte haat gaan boven die beeldspraak uit. Zo is het ook met God. Elk woord dat wij over God uitspreken, komt verwrongen uit onze mensenmond. De profeet Jesaja noemt God een pottenbakker, die uit eenvoudige leem de prachtigste potten maakt. Jezus gebruikt het prachtige beeld van de Vader; elders heet God 'rechter' of 'schepper'.

Wij kunnen niet zonder beelden over elkaar en zeker niet over God spreken. Maar we moeten daarbij wel oppassen dat we het beeld dat wij van God gevormd hebben niet verwisselen met God zelf, want dat is afgoderij en dat is zondig. We hebben dan ook geen enkele reden tot paniek als de vertrouwde beelden en begrippen waarin wij gewend waren om over God te spreken, wegvallen of veranderen. Het is juist de taak van de Kerk om over God in een nieuwe verstaanbaarheid te spreken, aangepast aan een veranderende tijd en een zich wijzigende cultuur. Daarbij verandert God niet, maar wel de beelden die wij voor God hebben.

Persoonlijke God

Even terug naar onze vraag: kunnen we tot God bidden als tot een persoonlijke God, aan wie je je problemen en zorgen kwijt kunt, die je kunt bedanken voor de liefde en de vriendschap die je mag ondervinden, die je een antwoord geeft op de grote problemen van het menselijk bestaan? In het zoeken naar een persoonlijke God stoten we automatisch op het beeld van Jezus Christus. Hij is niet te onderscheiden van anderen door een stralenkrans om zijn hoofd, maar gewoon een jonge man van wie wij oprecht geloven dat Hij de Zoon van God is. Hij is het die ons daarvan vertelt vanuit het evangelie, die ons eens

en voor altijd duidelijk maakt dat God zich in deze wereld laat ontmoeten als een persoonlijke God, als een Vader die zorgt voor zijn kinderen.

Al spreekt het prachtige beeld van de 'Hemelse Vader' u misschien wat minder aan, hoe wij God ook in woorden en begrippen proberen te benaderen, dit is zeker: Jezus is iemand, Hij is een persoonlijke God. Dat is de duidelijke boodschap van de Heilige Schrift. Dat is de duidelijke boodschap van Jezus Christus: 'Filippus, wie Mij kent, kent de Vader' (Johannes 14:19). Het behoort tot de kern van ons Christendom dat onze God een levende God is, een God van vrijheid en initiatief, een God die ons kent en naar ons luistert, die met ons meeleeft en ons bemint. God is niet een of andere kracht, maar Hij is de levende werkelijkheid van ons bestaan.

Strijden

Bidden is Gods Naam uitspreken. Of liever: zoeken naar zijn Naam. Proberen om van dat vluchtige, lege woordje God een naam te maken die mij iets zegt, want als ik God zeg, ben ik nog nergens. Een Naam is méér dan een woord. De Naam van een mens is vol geschiedenis: feiten en ervaringen, lief en leed en disverstand klinken er in mee. Gebed wordt zó gedachtenis, herdenken, steeds opnieuw het verhaal vertellen, in hoop en verwachting. Je moet dat vluchtige, riskante woordje God geloofwaardig maken, er een 'Naam van maken die van kracht is als een vriendennaam' (*Huub Oosterhuis*).

Het Hebreeuwse woord voor bidden, is het woord 'pallel'. Het drukt twee betekenissen uit: het betekent vechten, strijden, worstelen. Het wordt voorgesteld als de worsteling van Jakob met de engel die nodig was, voordat hij tot een zegen kon komen. Het gebed is ook een strijd om de gebruikte en platgetreden woorden een nieuwe betekenis te geven. Pallel betekent ook 'rechter zijn over jezelf'. Het buiten jezelf treden, zodat je jezelf kunt zien staan in je eigen situatie.

Diepste laag

Zo is bidden het moment waardoor ik uitdrukkelijk mijn leven in verband breng met God, met mijn zorgen en mijn geluk, met mijn lief en leed, met mijn leven en dood. Na een dag druk werk 'keert men in zichzelf', 'verhef je je hart': eenzaam gaat de mens op zoek naar de diepste laag van zijn bestaan. Er moeten geladen momenten in ons leven zijn, er moet een uitdrukkelijke erkenning zijn, waardoor wij in berouw en bekering, in liefde en in nederigheid die Godsverhouding duidelijk maken. Dat is bidden.

In al onze pogingen tot vernieuwingen binnen de Kerk, heeft Jezus ons één ding duidelijk laten zien: het zoeken naar het nieuwe beeld van God gaat niet buiten ons gebed om. Talloze

voorbeelden zijn te geven, waarin Jezus zelf op de meest beslissende momenten van zijn leven, zich wendt tot zijn Vader. Of we willen of niet, het gebed zal onze vernieuwingen moeten begeleiden om tot een bestaansverheldering te komen.

Of zoals God dat tegen de profeet Jesaja gezegd heeft: 'Waarom was er niemand meer, toen Ik kwam? Waarom gaf niemand antwoord toen Ik riep?' Laten wij onze weg vervolgen en God bidden om duidelijke tekenen van Zijn aanwezigheid in onze wereld, dat Hij antwoord mag geven op alle vragen van ons leven. ■

Nieuwe ontmoetingsplek in Amsterdam-Zuidoost geopend

Afrikahuis wil mensen helpen integreren

Na dertien jaar heeft de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën weer een eigen Afrikahuis in Amsterdam. In de ruimtes bij de All Saintskerk in Zuidoost is begin dit jaar het nieuwe initiatief van start gegaan. "Dit moet een ontmoetingsplek worden, geen uitdeelcentrum."

Drie van de vier leden van het team van het nieuwe Afrikahuis: Pater Valentin Fadegnon, Liesbeth Glas en pater Emmanuel Andoh.

Vele jaren had de S.M.A. in de wijk De Pijp een eigen stek voor Afrikanen uit de hoofdstad en omgeving: het Africa House. Het was een missionaire plek in de stad. Daaraan verbonden was ook de Engelstalige migrantenparochie All Saints voor vooral West-Afrikanen. Toen dit huis gesloten werd, gingen beide initiatieven uit elkaar. De parochie kwam via wat omzwervingen door Amsterdam-West uiteindelijk in Amsterdam-Zuidoost terecht. Een logische keuze, want hier wonen ook de meeste Afrikanen. De All Saintsparochie vond onderdak in een voormalig medisch centrum, waarvan de grootste zaal verbouwd is tot kerk.

De missionaire en caritatieve activiteiten kregen een eindje verderop een plek in het diaconaal centrum Stap Verder. Een oecumenisch initiatief van verschillende kerkgenootschappen. De S.M.A. was vanaf het begin één van de partners namens de katholieke Kerk. Maar sinds 1 januari heeft de Sociëteit zich hieruit teruggetrokken en is ze in de nevenruimtes van de All Saintskerk een nieuw Afrikahuis begonnen. In goede samenwerking met de parochie.

Volgens coördinator Liesbeth Glas was dat een logische stap. "De S.M.A.-gemeenschap in Amsterdam heeft de laatste jaren een ontwikkeling doorgemaakt en in Stap Verder liepen we letterlijk en figuurlijk tegen een aantal beperkingen aan." Het centrum is namelijk gevestigd in een appartement op de eerste etage van een van de oude flats van Hoogoord, de voormalige Bijlmer, en daardoor minder geschikt als inlooplek. "Bovendien was er ook niet voldoende ruimte om als S.M.A.-team te kunnen werken," legt Glas uit. "Stap Verder is een initiatief van zes verschillende kerken en wij konden niet doen wat we graag willen doen: namelijk missionair present zijn."

Frisse ideeën

Hoewel het aantal Nederlandse S.M.A.-leden steeds kleiner wordt, heeft de Sociëteit internationaal bewust de keuze gemaakt om in Nederland actief te blijven. Daarom zijn er de afgelopen jaren ook diverse buitenlandse S.M.A.-paters naar ons land gekomen om hier als missionaris te werken. Op dit moment zijn het er vier, van wie er drie boven de All Saintskerk wonen. "Je merkt dat het jonge kerels met frisse ideeën zijn," zegt Liesbeth Glas. "Zij kijken met een heel andere blik naar hoe je als geloofsgemeenschap in een stad als Amsterdam kunt functioneren. Veel minder vanuit het idee van hulpverlening, waar we bij Stap Verder toch hoofdzakelijk mee bezig waren."

Het nieuwe Afrikahuis wordt daarom geen kopie van Stap Verder, benadrukt Glas: "Er bestaan al heel veel initiatieven voor migranten en ongedocumenteerden die hulp nodig hebben. Dat is prima en daar hoeven wij niet het zoveelste hulpcentrum aan toe te voegen." Door hun onbevangen blik wisten de nieuwe S.M.A.-ers feilloos de vinger op de zere plek te leggen. De drie priesters met wie ik hier een team vorm, zijn veel kritischer op migranten dan wij Nederlanders. Zo wijzen ze er steeds op dat we mensen niet in een slachtofferrol moeten duwen. Ik ben heel oplossingsgericht, maar zij fluiten mij dan terug.

We moeten niet alles voor migranten oplossen, maar hen prikkelen om dat op eigen kracht zelf te doen. Daarom kiezen we in het nieuwe Afrikahuis voor een heel andere insteek. Dit moet een ontmoetingsplek worden, geen uitdeelcentrum."

Structurele ondersteuning

Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn kennis vergroten en mensen ondersteunen om hun weg in de Nederlandse samenleving te vinden. "Daarom gaan we hier vooral Nederlandse les geven en computerles en is er wekelijks een medisch spreekuur. Ook geven we workshops over inburgeren en het Nederlandse schoolstelsel. "Ons doel is structurele ondersteuning van de Afrikaanse gemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Die is veel groter dan migranten die net in Nederland aankomen. In deze wijk wonen ook heel veel jonge mensen, die hier geboren zijn en al met één been in de Nederlandse samenleving staan en met het andere been nog in de Ghanese gemeenschap."

Het ultieme doel van het Afrikahuis is uiteindelijk om mensen te helpen in Nederland te integreren. "Het zou inderdaad beter zijn als alle mensen van Afrikaanse afkomst zich over het hele land zouden verspreiden," zegt Glas. "Maar de realiteit is nu eenmaal dat ze elkaar opzoeken en in groten getale in Amsterdam-Zuidoost terechtkomen. Daarom is het goed dat wij als Afrikahuis hier zitten, want dit is het hart van de wijk. De deur staat elke dag open. Iedereen kan zo binnenlopen voor een kop koffie of een praatje. Als het straks beter weer wordt, gaan we ook wat tafeltjes en stoelen buiten zetten."

Buurthuis

Liesbeth Glas hoopt dat het Afrikahuis/All Saints naast kerk ook de rol van buurthuis kan vervullen. Ze heeft allerlei ideeën om de komende jaren aan te werken. Zo wil ze graag iets gaan doen voor oudere Afrikanen, van wie sommigen al vele jaren in Nederland wonen, maar alleen Twi spreken. "Het komt goed uit dat een van de nieuwe paters uit Ghana komt. Hij kan deze mensen in hun eigen taal aanspreken." Daarnaast staat het team ook open voor ideeën die uit gemeenschap zelf komen. "Het kan wat mij betreft alle kanten op," zegt Glas. "Het belangrijkste is dat mensen ontdekken dat dit geen leeg gebouw is, maar een plek waar ze elke dag welkom zijn en anderen kunnen ontmoeten. De S.M.A. heeft eindelijk weer een vaste plek in Amsterdam."

Valentin Fadegnon S.M.A. nieuwe priester Frantaligen

‘Expats en vluchtelingen vormen samen familie van God’

Valentin Fadegnon (Benin, 1978) kwam afgelopen november naar Nederland om het S.M.A.-team in Amsterdam te versterken. Nu werkt hij mee in het nieuwe Afrikahuis in Zuidoost en is hij pastor van de Franstalige gemeenschap op het Begijnhof.

Dit voorjaar is het veertien jaar geleden dat pater Valentin Fadegnon toetrad tot de S.M.A. en tot priester werd gewijd. Hij werkte vervolgens als missionaris in Nigeria en in zijn geboorteland Benin. Na een spiritueel jaar bij de jezuïeten in Lyon werd hij enige tijd uitgezonden naar Kumasi in Ghana, waar voorheen veel Nederlandse S.M.A.-missionarissen hebben verbleven. Sinds een aantal maanden is hij in Amsterdam.

“In de Begijnhofkapel in het centrum van de stad ben ik de priester voor de Franstalige gemeenschap. Met een officiële benoeming van de bisschop van Haarlem-Amsterdam,” vertelt pater Fadegnon. “De Franstalige parochie is een heel dynamische gemeenschap. Er komen elke zondag veel toeristen naar de kerk. De groep vaste parochianen valt uiteen in Europese expats uit Frankrijk, Zwitserland, België en Luxemburg

Valentin Fadegnon: “Het is onze opdracht als S.M.A.-er om daar naartoe te gaan waar hulp nodig is.

Terugblik

die in Amsterdam werken en mensen uit Franstalig Afrika. Dan moet je denken aan landen als Burkina Faso, Mali, Guinée, Kameroen, Rwanda, Ivoorkust, Congo en Benin. Dat zijn geen grote groepen. Uit elk land gaat het om één of twee mensen. Het aantal bezoekers in de vieringen varieert. Soms zijn we met 40, soms met meer dan 100.”

Fadegnon constateert een groot verschil tussen de twee Franstalige groepen. “De Europeanen hebben goede banen en een goed inkomen. De Afrikanen zijn vaak vluchtelingen die hun weg zoeken en daar hulp bij nodig hebben.” Toch matchen beide groepen op een wonderbaarlijke wijze met elkaar, zegt hij. “In de parochie zijn een heleboel werkgroepen: voor liturgie, voor catechese, voor caritas. We zorgen er steeds voor dat elke werkgroep uit een goede mix van Europeanen en Afrikanen bestaat. Dat werkt heel goed. De Europeanen vinden in Nederland wat beter hun weg, maar de Afrikanen leren sneller de taal. Dat vult elkaar goed aan. De Kerk is de familie van God. Wij moeten doen zoals Jezus deed, leven zoals Christus.”

Voor de caritasgroep doet ontzettend goed werk, vertelt Fadegnon. Er worden allerlei spullen ingezameld en uitgedeeld aan wie het nodig heeft. Hoewel de gemeenschap kerkt in de binnenstad, maakt ze voor het verdelen van de spullen gebruik van een ruimte in de All Saintskerk in Zuidoost. “Op het Begijnhof is daar geen plek voor.” Wel houdt Fadegnon daar elke zaterdag ‘permanence’: een soort open spreekuur. “Mensen kunnen langskomen voor een biechtgesprek of de voorbereiding op een huwelijk of een doop.” Door de week gaat hij door de hele stad bij parochianen op huisbezoek, bereidt hij vieringen voor en dit voorjaar is hij ook bezig met het opleiden van misdienaars. “De mensen die naar de Begijnhofkerk komen, zijn heel kerkbetrokken. Dat geldt ook voor de toeristen. Anders zouden ze in een buitenlandse stad niet naar de kerk gaan. Ze zijn blij dat ze in hun eigen taal de mis kunnen volgen.”

Wat hem in die paar maanden wel is opgevallen, is het grote verschil tussen het centrum van Amsterdam en het stadsdeel Zuidoost. “Het zijn verschillende werelden,” zegt hij. “Zuidoost is klein-Afrika.” Van een mogelijke afkeer van buitenlanders merkt hij weinig. “Nederland is een vredelievend land. Als buitenlander word je welkom geheten. Iedereen is bereid om je te helpen. Dat zeg ik niet om beleefd te zijn, het is echt mijn ervaring van de eerste maanden. Ik houd wel van die Hollandse directheid. Bij Afrikanen moet je heel lang doorvragen om te ontdekken wat ze eigenlijk bedoelen. De ‘open mind’ van Nederlanders bevat me wel.”

Op de vraag of Fadegnon zijn aanwezigheid als missiewerk ziet, antwoordt hij volmondig ja. “Ik werk hier heel graag. Het is onze opdracht als S.M.A.-ers om daar naartoe te gaan waar hulp nodig is. We zijn onlangs door de bisschop ontvangen en hij zei: jullie hebben maar één opdracht: en dat is evangeliseren. God heeft ons hier naartoe gestuurd om onze rol te spelen. We gaan nu een alpha-groep oprichten voor mensen die hun geloof verder willen ontwikkelen.” ■

Ruim een halve eeuw geleden opende de S.M.A. aan de Klompstraat in Heerlen een centrum voor missionaire activiteiten. Er woonden jonge, idealistische mensen, van wie de meesten aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat (HTP) studeerden. Zij blikken terug op hun studententijd van 50 jaar geleden.

Deze keer Bic Driessen.

“Wat ik nog weet van de missionaire traditie van de S.M.A. is dat het niet gaat over ‘grote mannen’, maar om mensen die niet gezien, niet gehoord worden. Na mijn opleiding aan de UTP ben ik met veel plezier actief werkzaam geweest in de Nederlandse samenleving met daklozen in ‘s-Hertogenbosch, met mensen in kwetsbare stadswijken, met minima, vluchtelingen, asielzoekers en migranten in Tilburg (MST) en het pastoraat voor Woonwagengewoners, Roma en Sinti (PWN).

Toen ik naar Tanzania ging, moest ik Swahili leren. Nu ik in Nederland werkzaam ben, heb ik ook nieuwe talen leren spreken. De taal van de mensen in de marge van de samenleving en de taal van beleidsmakers. Beide groepen spreken Nederlands, maar verstaan elkaar niet. We dienen de kern van ons verhaal te vertalen en te hertalen, dat heeft de S.M.A. altijd gedaan in Afrika. Met de komst van veel migranten komen er nog veel meer talen bij. De noodzaak van vertalen en hertalen wordt alleen maar groter. Samen met vrijwilligers uit de doelgroep gaan we bij MST op zoek naar antwoorden op maatschappelijke vragen of proberen het met hen uit te houden in de ‘tragiek van het bestaan’. Samen optrekken en uithouden komen ook uit de missionaire traditie.

MST stond vroeger voor Missionair Servicecentrum Tilburg. Het woord missionair is geschrapt, het wordt niet begrepen. Mensen in Beeld Houden is toegevoegd aan de naam. Het sluit aan bij presentie. Dit begrip uit de S.M.A.-traditie is de basis van het sociaal werk geworden.

*Pater Fabian Gbortsu:
"Ik zie allerlei kansen voor
een S.M.A.-nieuwe stijl."*

Fabian Gbortsu S.M.A.

‘Ik wil een bruggenbouwer zijn’

Eigenlijk wilde hij luchtmachtpiloot worden, maar zijn keuze viel uiteindelijk toch op het priesterschap. Met dank aan Nederlandse S.M.A.-paters, van wie hij sommigen al van kinds af aan kent. Sinds een paar maanden woont pater Fabian Gbortsu S.M.A. in het Missiehuis in Cadier en Keer. ‘We zoeken nieuwe wegen voor de missionaire presentie van de S.M.A. in Nederland.’

Fabian Gbortsu (55) komt uit Ho in de Volta Region in Ghana. Een gebied waar Ierse, Franse, maar vooral Nederlandse S.M.A.-paters lange tijd actief zijn geweest. “Pater Theo Brockhoff heeft mij gedoopt,” vertelt Gbortsu. “In die tijd was Mgr. Konings de bisschop van ons bisdom. Later heb ik bij pater Wim Frankenhuijsen op school gezeten. Ook de paters Jos Pijpers, Frans Mulders en Gerard Noom ken ik nog uit Ghana en nu kom ik ze weer hier in Nederland tegen. Met pater Mulders kan ik zelfs mijn eigen taal spreken.”

Dat hij ooit naar Nederland zou gaan, is dus misschien niet zo verwonderlijk. “Toen ik in 2010 in Frankrijk studeerde, ben

ik al een keer in het Missiehuis in Cadier en Keer op bezoek geweest,” vertelt hij. “Ik kon toen niet weten dat ik hier zou komen wonen.” In het najaar van 2023 heeft Gbortsu zich bij de gemeenschap in het Missiehuis aangesloten. Om de continuïteit van de S.M.A. in Cadier en Keer te waarborgen.

Zijn eerste opdracht is de taal leren. Hij volgt daarvoor een cursus aan de universiteit in Maastricht. “De taal leren, is ontzettend belangrijk om deel van de gemeenschap te kunnen worden,” zegt hij. “Het eerste wat de Nederlandse missionarissen deden toen ze naar Ghana kwamen, was onze taal leren. Dus het is voor mij heel vanzelfsprekend dat ik

nu Nederlands leer." Eenvoudig is dat overigens niet, want buiten de les om is er weinig gelegenheid om te oefenen. "Hier in huis spreekt iedereen als vanzelf Engels tegen me. Maar op straat of in de winkel kan ik me inmiddels een beetje redden. Soms begrijp ik zelfs waar de preek van de confraters over gaat," zegt hij met een twinkeling in zijn ogen.

Het had niet veel gescheeld of Gbortso was helemaal geen pater, maar piloot geworden. "Als kind was ik zeer onder de indruk van vogels," vertelt hij. "Ik vond het geweldig dat zij konden vliegen. Dat wilde ik ook wel. De enige manier om dat te kunnen doen, was piloot worden. Op de middelbare school leerde ik de S.M.A.-missionarissen kennen. Ik ontdekte dat zij hun land verlaten hadden om het geloof uit te dragen. Toen ik dat eenmaal doorhad, wist ik dat ik dat ook wilde: de wereld ingaan om anderen iets te geven."

Gbortso studeerde vervolgens filosofie in Ghana, deed een spiritueel jaar in Benin, verdiepte zich in Egypte in het Arabisch en in de islam, om uiteindelijk in Ivoorkust z'n theologiestudie af te ronden. In 1999 werd hij priester gewijd. Dit jaar dus 25 jaar geleden. Deze zomer viert hij zijn zilveren priesterjubiläum in Cadier en Keer. "Die studie Arabisch heb ik gedaan, omdat er een grote kans was dat ik uitgezonden zou worden naar gebieden waar ik met de islam in contact zou komen."

Dat is inderdaad ook gebeurd. De eerste jaren na zijn priesterwijding ging Gbortso als basispastor aan de slag in het noorden van Nigeria, een regio die momenteel zwaar getroffen wordt door het geweld van moslimextremisten. "Nu is het er levensgevaarlijk," vertelt hij. "Maar in die tijd kon je er als priester nog wel werken. Ik had mijn baard laten staan om een beetje op een moslim te lijken en als ik langs road blocks moest, groette ik iedereen vriendelijk met 'salam alaikum'. Dan lieten ze je verder met rust."

Na vijf jaar werd hij overgeplaatst naar Kenia in Oost-Afrika. Tussen 2007 en 2010 volgde hij een aanvullende studie in Frankrijk, om vervolgens weer vijf jaar in Kenia te gaan werken. Tussen 2015 en 2021 werkte hij in Ivoorkust en daarna weer twee jaar in zijn geboorteland Ghana, voordat hij eind vorig jaar naar Nederland kwam. "In die jaren heb ik vooral als leraar gewerkt," legt Gbortso uit. "Ik heb religiestudies gestudeerd en heb aan verschillende katholieke universiteiten moraal in Afrikaanse godsdiensten gedoceerd."

Volgens Gbortso is het belangrijk om die moraal te doorgronden om iets van Afrika te kunnen begrijpen. "De gemeenschap is in traditionele Afrikaanse godsdiensten extreem belangrijk. De westerse filosofie gaat uit van Descartes: 'Ik denk dus ik ben', terwijl de Afrikaanse filosofie gebaseerd is op het idee van ubuntu: 'Ik ben, omdat wij zijn'. Als je dat verschil niet snapt, kun je de Afrikaanse cultuur nooit begrijpen." Zelf is hij katholiek opgevoed, maar ook door en door bekend met de traditionele Afrikaanse cultuur. "Als ik in de toekomst er iets aan kan bijdragen dat Nederlanders en Afrikanen elkaar beter gaan begrijpen, dan wil ik dat graag doen."

Ook op pastoraal gebied wil hij zich graag inzetten, bijvoorbeeld voor de parochies in de omgeving van Cadier en Keer. Voorlopig woont hij in het Missiehuis. De overgang van een leven als docent aan een universiteit naar een tehuis voor oudere paters en zusters is wel groot, erkent Gbortso. "Het is nu eenmaal de realiteit dat de Nederlandse paters ouder worden. Er is behoefte aan voortzetting van de S.M.A. In Amsterdam zijn inmiddels vernieuwingen in gang gezet en ik ben gevraagd om voor een doorstart in Cadier en Keer te zorgen. Ik zie mezelf vooral als een bruggenbouwer tussen de oudere generatie en de S.M.A.-nieuwe stijl."

Wat die nieuwe stijl gaat worden, weet Gbortso nog niet. "Ik zie allerlei kansen. Veel Nederlanders gaan op vakantie in Afrika, misschien kunnen we ze voorbereiden op de Afrikaanse cultuur. En aan de universiteit in Maastricht studeren heel veel studenten uit tal van landen. Wellicht kunnen we iets met studentenpastoraat. Zelf houd ik heel erg van de levendige Afrikaanse liturgie, daar zou ik hier ook graag iets mee doen. Maar eerst de taal leren. Dat is vooralsnog het belangrijkste."

De Boekenkast

In deze rubriek bespreekt Bert Boumans oude en nieuwe boeken over Afrika en missionaire inzet. Bert Boumans is al vele jaren betrokken bij de vorming van lekenmissionarissen van de S.M.A.

Afrika is geen land

Het is een fantastisch gekozen titel. In je gedachten lees je: Afrika is geen land, maar een continent. Juist over het feit dat Afrika een continent is van 54 landen gaat dit boek. Afrika is veelzijdig. Terwijl je dit boek leest, merk je hoezeer je zelf ondanks alles denkt in stereotypingen over Afrika.

In dit lijvige boek vraagt Dipo Faloyin aandacht voor het doorbreken van het monolithisch denken over Afrika en waarin hij vervolgens aandacht heeft voor de specifieke ontwikkeling van elk land. "Niemand was zo dom te denken dat de grenzen (in 1884 en 1919 gesloten) een uiting van goddelijke inspiratie waren. Iedereen begreep dat ze deel uitmaakten van een complex scheppingsverhaal dat zelfzuchtig ongeordend was en onjuiste plotwendingen bevatte en"

Bij het bepalen van de grenzen hebben de kolonisten bewust de grenzen van ras, taal en etniciteit genegeerd. Deze vorm van grenzen trekken, heeft vergaande consequenties voor het continent en scheidt meteen een dilemma: de grenzen van de voormalige kolonisten accepteren of trekt Afrika, nu het bestaat uit zelfstandige landen, nieuwe grenzen? De president van Mali zegt hierover: "We moeten Afrika nemen zoals het is en afzien van territoriale claims, als we geen Zwart imperialisme in Afrika willen introduceren."

Het huidige Afrika is tegen zijn wil verdeeld gemaakt. Dit continent van vierenvijftig huizen is gebouwd op een slecht fundament. Dat deze landen nog zoveel problemen moeten overwinnen, komt niet doordat de Afrikanen wild of dom zijn. Deze vooroordelen ontstaan gemakkelijk als we niet willen zien hoe het huidige geheel van staten en hun conflicten wordt aangedreven en uitgebuit als gevolg van de manier waarop het gevormd is.

Dipo is gefrustreerd over het beeld van een onmachtig Afrika om dood, verwoesting, honger en corruptie te bestrijden. "De witte redder steunt 's morgens wreed beleid, richt 's middags liefdadigheidsinstellingen op en neemt 's avonds prijzen in ontvangst," schrijft hij. "De banaliteit van het kwaad gaat over in de banaliteit van de sentimentaliteit." Dipo is cynisch over het syndroom van de witte redder die een verschil wil maken. Hij ziet hierin een witte superioriteit, die behoefte heeft om te simplificeren en afhankelijkheid te bestendigen. Zo zijn Afrikaanse klaslokalen lage, armoedige gebouwen met grote zwarte schoolborden. We vliegen in tweezits propellervliegtuigjes. Die vliegen over graslanden met een kudde en meren. Als je per ongeluk vliegt over een machtige

Afrikaanse metropool dan keer je snel om naar het ECHTE Afrika.

Onthutsend is zijn analyse van de Ethiopische hongersnood, waarin hij de hulpindustrie hekelt die verslaafd is aan beelden van ellende, beelden van sociale pornografie. Het boek besteedt aandacht aan het cultureel erfgoed van Afrika. De Westerse musea en landen zijn vindingrijk met hun drogredeneringen. Het teruggeven van kunstvoorwerpen zou betekenen dat zij tentoongesteld worden in landen die minder toeristen trekken. Dipo ontmaskert de opzettelijke geveinsde onwetendheid. Bij internationale sporttoernooien worden Afrikaanse landen individueel erkend, zoals Marokko op het laatste WK.

Hij besteedt aandacht aan vele individuele landen. Ghana wordt zijdelings vermeld. Over het Libië van Khadaffi schrijft hij dat deze op zijn best was als alles om hem heen draaide, terwijl zijn land duizelig was. Zo blijft het een raadsel waar de olierijkdom bleef. Als hij Tanzania bespreekt, komt de coronaontkenning van president Magufuli ter sprake. Helaas is er geen aandacht voor de toenemende invloed van China op dit continent.

Titel: **Afrika is geen land**
Auteur: **Dipo Faloyin**
Uitgave: **2022**
Uitgever: **De Bezige Bij**
ISBN: **9789403147314**

Puzzel

horizontaal

1 periode rond Pasen 6 pennetje 9 dierengeluid
 10 schimpdicht 12 zuigbuis 15 witte bloem 16 speel-
 kaart 18 windvrije kant 19 apenootje 20 keuken-
 hulpmiddel 22 derhalve 24 plus 25 rode edelsteen
 26 water in Friesland 27 sneeuwhut 29 opschik
 31 huiswachter 34 eetlepel (afk.) 35 klaargemaakt
 middel 39 plaats in Het Gooi 40 Japans gerecht
 42 schoolbenodigdheid 44 voegwoord 45 Neder-
 landse norm (afk.) 46 het vertrek van schepen.

verticaal

1 niet geheel wel 2 strijkende aanraking 3 teleur-
 stellend 4 koude lekkernij 5 minder worden
 6 steunzuil 7 zangstuk 8 lectuur 11 geneigdheid
 13 waarde 14 fooi 17 niet te zwaar 18 uitgerek
 20 voorgenomen tocht 21 ineen duwen 23 waar-
 schuwingskaart 28 gluren 30 een weinig 32 roofdier
 33 sluiskolk 36 tijdelijke mode 37 gehoorzaal 38 do-
 natie 41 raamscherm van gaas 43 volmaakt.

1	2		3		4	5		6	7	8
9					10		11			
12		13		14		15				
		16			17					
	18			19						
20			21				22		23	
24			25						26	
27		28					29	30		
		31		32		33		34		
35	36						37			38
39						40			41	
42					43				44	
45				46						

© Sanders puzzelboeken

Winnaar vorige keer

De kerstpuzzel leverde weer veel goede inzendingen op. De jury koos heeft daaruit mw G. Konijn uit Purmerend als winnaar. De verdiende prijs is onderweg.

De oplossing van de nieuwe puzzel kunt u tot en met 3 augustus 2024 sturen naar: Puzzelredactie Onze Krant p/a Frans Erenslaan 1, 6371 GR Landgraaf of per e-mail naar m.bemelmans@home.nl. Vergeet niet om uw eigen naam en adres duidelijk te vermelden!

Oplossing nieuwe puzzel

Uit de Afrikaanse keuken Akoko Mmire

Deze keer een recept voor Akoko Mmire ofwel pittige kip uit Ghana

Ingrediënten

500 gr kippenbouten
 150 gr paddenstoelen
 1 aubergine
 1 fijngehakte ui
 1 fijngehakte chilipeper
 1 fijngehakt teentje knoflook
 1/2 liter kippenbouillon
 plantaardige olie

Bereidingswijze

- Bestrooi de kip met peper en zout.
- Snijd de paddenstoelen in plakjes en de aubergine in dobbelsteentjes.
- Verhit de olie, braad de kip hierin, voeg de uitjes, de pepertjes en de knoflook toe en stooft de kip 15 minuten op middelhoog vuur.

- Voeg dan de kippenbouillon, de paddenstoelen, de aubergine en wat peper en zout toe.
- Dek de pan af en laat alles 30 minuten zachtjes koken.

Bron: wereldgerecht.nl

Mensen met een **Hart** voor **Afrika** gezocht

De Sociëteit voor Afrikaanse Missiën (S.M.A.) zoekt mensen om als veldwerkers in Afrika aan de slag te gaan: mensen met een Hart voor Afrika.

Wij bieden: een uitgebreid kennismakings- en voorbereidingstraject en uitzending met begeleiding.

Wij zoeken: sterk gemotiveerde mensen die zich willen inzetten om het leven te delen met Afrikanen in een gemarginaliseerde situatie. Mensen met een katholieke of christelijke levensovertuiging, een goede gezondheid, flexibiliteit, goede sociale vaardigheden, een afgeronde opleiding en de bereidheid om vier jaar uitgezonden te worden.

Wij werken: daar waar we nodig zijn, in vluchtelingenkampen, op het platteland, bij mensen met een beperking, ouderen, straatkinderen, etc.
In Ghana, Tanzania en Liberia.

Gaat jouw hart hier sneller van kloppen?

Neem dan contact op met het S.M.A.-Vormingscentrum: vc@sma-nederland.nl of bel 06 - 42292088 of kijk op www.sma-nederland.nl en vraag de brochure aan.

Lourdesgebedsactie 2024 Openluchtmis bij Lourdesgrot

Zondag 26 mei om 11.00 uur
Missiehuis - Cadier en Keer

Opgeven Misintentie

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Tekst misintentie: _____

Indien gewenst datum intentie(s): _____

Opsturen naar:

S.M.A.-Fondswerving/Mei-actie
t.a.v. Br. Thaus van den Berg
S.M.A.
Bakkerboschweg 14
6267 AJ Cadier en Keer
Tel: 043 - 8552910

Financiële bijdrage zijn welkom
op

IBAN: NL98INGB0001023158
(ING) of IBAN:
NL64RABO0109996224
(Rabobank)

De S.M.A. is ANBI-erkend.
Giften zijn fiscaal aftrekbaar.
www.sma-nederland.nl